

РЕШЕНИЕ

№ 1538

гр. Варна, 09.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 9 СЪСТАВ, в публично заседание на десети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Насуф Исмаел

при участието на секретаря Илияна Илк. Илиева
като разгледа докладваното от Насуф Исмаел Гражданско дело №
20223110109942 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по предявен от Р. П. М., **против** "С. П." ООД осъдителен иск с правно основание по чл. 200, ал. 1 от КТ за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата в размер на **300 000.00 лева**, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се във физически болки и страдания, причинени в резултат на настъпила на 09.09.2021 г. трудова злополука в с. Г. М., обл. С., **ведно** с обезщетението за забава съизмеримо със законната лихва, считано от датата на настъпване на злополуката – 09.09.2021 г. до окончателното погасяване на задължението.

Твърди се в исковата молба, че ищецът и ответникът са страни по трудово правоотношение, учредено въз основа на трудов договор № 17/20.04.2021 г. Сочи се, че съгласно сключения между страните договор, ищецът заемал длъжността „работник, строителство“, с месторабота в гр. В.. Поддържа се, че със заповед за командировка от 03.09.2022 г. ищецът бил командирован за периода от 07.09.2021 г. до 17.09.2021 г. на обект в с. Г. М., С. област, където се осъществявала дейност по демонтаж на технологично оборудване. Твърди се, че при извършване на демонтажни работи от страна на служители на ответното дружество, били демонтирани решетки, изпълняващи функцията на под, по който се придвижвали работниците на обекта. Излага се, че решетките представлявали метална площадка, изградена от последователно заварени метални платна с размер 1м/1м, като същите били част от съществуваща метална конструкция, осигуряваща достъп до лаборатория и стълбище. Сочи се, че след демонтажа се наложило конструкцията да бъде изградена отново и същата да бъде използвана за достъп до „лаборатория за контрол на качеството“, част от гореописания строителен обект, от където следвало да се изнесе технологично оборудване. Твърди се, че при повторния монтаж на металните платна, служителите на „С. П.“ ООД не положили дължимата грижа, за да ги закрепят достатъчно стабилно, а ръководните служители, отговарящи за строителния обект, не осигурили здравословни и безопасни условия на труд, като позволили преминаването на работници по недобре фиксираната метална конструкция.

Излага се, че на 09.09.2021 г. около 13:30 ч. ищецът, заедно с друг служител при ответното дружество, се придвижвали по металната площадка, докато изнасяли хладилник от обекта, като при преминаването им една от решетките под краката на ищеца поддала, като се отместила от мястото, на което била поставена, вследствие на което се образувала дупка в конструкцията, през която ищецът паднал върху бетонната основа, намираща се под конструкцията от 7,30м височина. Сочи се, че ищецът е нямало как да знае за компрометираната конструкция, тъй като последният не е участвал в дейността по нейния демонтаж и повторен монтаж, нито можел да прецени дали дейността е извършена съобразно изискванията за безопасност, тъй като нямал необходимата квалификация за това.

Сочи се, че вследствие на инцидента на ищеца били причинени изключително тежки телесни увреждания, а именно: тежка черепно-мозъчна травма, фрактура на основата на черепа, фрактура в дясно темпорално и в дясно париеално, контузия на мозъка, травматичен САК, фрактура на зигоматичната кост в дясно, фрактура на десен максиларен синус, фрактура на дясно бедро, фрактура на лява гривнена става. Излага се, че пострадалият бил приет в лечебно заведение в коматозно състояние, неадекватен, неконтактен, в тежко увредено общо състояние, като било извършено поставяне на гипсова шина и открито наместване с вътрешна фиксация чрез поставяне на метални импланти. Твърди се, че ищецът бил в кома в продължение на няколко дни, през което време съществувала постоянна опасност за живота му, а към настоящия момент същият продължавал да е в тежко увредено състояние, напълно неработоспособен и в невъзможност да се обслужва самостоятелно, като му се наложило да ползва инвалидна количка и комбиниран тоалетен стол.

Излага се, че ищецът от 11 месеца бил в болничен, като се очаквало да бъде определена дата на инвалидизация и процент неработоспособност от ТЕЛК, вследствие на тежката черепно-мозъчна травма. Твърди се, че в резултат на инцидента бил нарушен говорът на ищеца, както и опорно-двигателните функции на крайниците му, като отделно от горното инцидентът се отразил тежко и на психическото състояние на последния, който станал емоционално нестабилен и изпаднал в тежка депресия, доколкото не можел да се придвижва и обслужва сам и имал нужда от постоянна грижа и съдействие от близките си.

Твърди се, че инцидентът бил приет за трудова злополука с разпореждане № 5104-03-203 от 15.11.2021 г. на ТП на НОИ - В., влязло в сила на 04.12.2021 г.

Сочи се, че сключените от работодателя застраховки „Задължителна трудова злополука“ и „Професионална отговорност на участниците в проектирането и строителството“ не покривали риска „неимуществени вреди“, поради което не били налице изплатени суми, които да бъдат взети предвид и приспаднати от търсеното обезщетение. Излага се, че не била установена вина у пострадалия работник за настъпването на злополуката, поради което не били налице основания за намаляване на обезщетението поради съпричиняване.

С оглед тежестта на уврежданията, обстоятелството, че не се очаква възстановяване на работоспособността на ищеца и отпадане нуждата от чужда помощ, както и предвид възрастта на последния, по същество се моли искът да бъде уважен изцяло.

Претендира се сторените съдебно-деловодни разноски, включително и адвокатско възнаграждение.

В срока по чл. 131 от ГПК е депозиран писмен отговор от ответника, в който се излагат съображения за допустимост и частична основателност на предявените искове. Ответникът не оспорва, учредената трудовоправна връзка между него и ищеца и настъпилата на 09.09.2021 г. трудова злополука, но твърди, че същата е настъпила в резултат на проявена от ищеца груба небрежност при изпълнение на възложената му работа, а именно проявено невнимание при пренасянето на обзавеждането по указания му маршрут

върху металната скара, при положение че той самият е участвал в изграждането на подобни скари и пренасянето на различни материали и обзавеждане на процесната лаборатория. Излага, че работникът е бил инструктиран за условията на труд на строителния обект, за работата, която следва да изпълнява, както и за рисковете при работа на височина, поради което същият е могъл да предвиди настъпването на неблагоприятните последици, като неподвижвайки го е допринесъл за настъпването на злополуката.

По същество моли съдът да отхвърли частично предявените искове, като редуцира размера на търсеното обезщетение поради съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищеца.

В хода на проведеното о.с.з. ищецът, редовно призован, не се явява лично. Чрез адв. С. Ж. поддържа исковата молба. Доразвива своите доводи за уважаване на претенциите му в депозаните писмени бележки.

Ответникът, редовно призован за същото о.с.з., представлява се от адв. Н. С., чрез който поддържа отговора на исковата молба.

Съдът, като взе предвид доводите на страните, събрания и приобщен по делото доказателствен материал в съвкупност и поотделно и като съобрази предметните предели на исковото производство, очертани с исковата молба, отговора, на основание чл. 12 и чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установени следните **фактически положения**:

По делото страните не спорят по фактите, а по отношение на правните последици от тези факти, които се констатира по несъмнен начин и от ангажираните писмени документи, надлежно заверени по реда на чл. 183 от ГПК, гласни и експертни доказателства.

Фактите по делото са следните:

От приобщения трудов договор № 17 от 20.04.2021 г. /л. 20/ се установява по несъмнен начин, че страните в настоящото производство са страни и по трудов договор, сключен на 20.04.2021 г., като ищецът е заемал длъжността „работник, строителство с код по НКПД: 93120003“ срещу насрещното задължение на ответника да заплаща уговореното трудово възнаграждение. Мястото на работа е договорено да е в гр. В..

Видно е от представената на л. 23 заповед, че ищецът за периода от 07.09.2021 г. до 17.09.2021 г. е командирован до с. Г. М., обл. С. със задача „демонтаж на конструкции“.

От ангажираната длъжностна характеристика на ищеца /л. 21/ е видно, че последният в ежедневната си работа при изпълнение на задълженията си е подчинен на техническия ръководител.

Безспорно е, че на 09.09.2021 г. ищецът е претърпял злополука, която е декларирана от ответника като трудова и е призната като такава с разпореждане № 5104-03-203 от 15.11.2021 г. на НОИ ТП – гр. В. /л. 9/.

Видно е, че административният акт е съставен въз основа на протокол № 5103-22-12 от 25.10.2021 г. за разследване на злополуката от осигурителя. От официалния свидетелстващ документ /л. 16/, ползващ се с обвързваща съда материална доказателствена сила по арг. от чл. 179, ал. 1 от ГПК, се констатира по несъмнен начин, че на 09.09.2021 г. около 13.30 часа ищецът и лицето В. В. Т. са изнасяли хладилник като част от дейностите по „демонтаж на технологично оборудване, машини, съоръжения и складово стопанство“ на обект, находящ се в с. Г. М., общ. Г. М., обл. С., от лабораторията за контрол на качеството. При изнасянето на хладилника, придвижвайки се по метална площадка, изградена от последователно заверени метални платна 1м/1м, част от съществуваща метална конструкция за достъп до лаборатория и стълбище, ищецът пада от около 7,30м височина на ниво терен. Работодателят е допуснал ищецът до работа при пренасяне на хладилник, без да е предприел мерки за отстраняване, ограничаване или намаляване на опасността за живота здравето на работещите, като не е осигурил преминаването по метална площадка, изградена от

последователно заварени метални платна, намиращи се на височина 7,30м, част от метална конструкция за достъп до лаборатория и стълбище, да се осъществява без допълнителни рискове от падане от височина, като не е осигурил защитни приспособления с подходяща конфигурация и достатъчна якост.

От заключението по назначената СМЕ, изготвена чрез проведени прегледи и изследвания както на ищеца, така и на ангажираната по делото медицинска документация, се констатира, че свързаните с инцидента травматични увреждания се обобщават в диагнозата съчетана травма /политравма/, изразяваща се със следните увреждания:

- фрактура на черепни кости, ангажиращи покрива базата и лицевия отдел в дясно; кръвоизлив под съдовата мозъчна обвивка;
- контузия на мозъчното вещество;
- кръвоизлив в костните кухини на черепните кости;
- контузия на бял дроб в дясно;
- фрактура на дясно бедро и фрактура на лява гривнена става.

Механизмът на причиняване на изброените увреждания включва директни удари и общо сътресение на тялото, които механизми са характерни за падане от голяма височина. По своя вид и локализация по-голямата част от нараняванията са разположени едностранно, по една плоскост в дясно, което показва осъществен удар върху широка площ по дясната странична повърхност на тялото. Фрактурата в лявата гривнена област, която не е точно прецизирана като локализация в медицинската документация, вероятно е получена по индиректен механизъм /предвид анатомичната област/ и също би могла да се включи като резултат на посочените травмиращи механизми при падане. Всичко от гореизброените наранявания по вид и разположение показват съответствие между механизма на причиняване и този, описан при конкретния инцидент и могат да се приемат като пряка последица на падането.

Констатира се още от експертното заключение, че черепно-мозъчната травма, обединяваща по-голямата част от наличните увреждания, а именно фрактура на черепни и лицеви кости, кръвоизлив под мозъчните обвивки и контузия на мозъка са обусловили продължително коматозно състояние и са наложили възстановяване и поддържане за определен период от време на основни жизнени функции. Това състояние се определя от вещото лице с медико-биологичния квалификационен признак *постоянно общо разстройство на здравето опасно за живота*. Установява се още, че опасността за живота е преодоляна в случая чрез активна медицинска дейност в условията на клиника по реанимация и интензивно лечение. Към преодолените животозастрашаващи състояния в случая може да се разгледа и контузията на белия дроб. Във връзка с черепно-мозъчната травма към настоящия момент са налични остатъчни нарушения, свързани със затруднения в зрението на дясното око и говора. Фрактурата на бедрената кост е обусловила *трайно затруднение на десния долен крайник за период от около 4-6 месеца*. Възстановяването на нормалната структура на костта е с помощта на оперативна интервенция и остеосинтезни материали, които към настоящия момент не са отстранени, но предстои да бъдат. Фрактурата в областта на лявата гривнена става се определя с медико-биологичния критерий *трайно затруднение в движението на левия горен крайник за период от около 2-3 месеца*. Към настоящия момент може да се счита, че функцията на този крайник е възстановена в пълен обем.

Установява се още, че коматозното състояние при ищеца е регистрирано непосредствено след инцидента и е продължило относително дълъг период от време в условията на активно болнично лечение. Съгласно медицинската документация опасността за живота на ищеца във връзка с това състояние е била преодоляна едва към 27.09.2021 г., когато отчетните показатели позволяват извеждането му от клиниката за интензивно

лечение. При ищеца е извършено комплексно продължително лечение в болнично заведение до 12.10.2021 г., през който период са възстановени жизненоважни функции, изведен е от коматозното състояние и е извършена оперативна интервенция с налагане на метална остеосинтеза на фрактурната бедрена кост. До времето на оперативната интервенция, за преодоляване на усложнения, десният долен крайник е поддържан в специфично състояние /ескстензия/ за поддържане на относително нормално анатомично положение на фрактурираните фрагменти. За фрактурата на гривнената става е провеждано консервативно лечение – гипсова имобилизация, наложен непосредствено след диагностицирането ѝ.

Констатира се от заключението на вещото лице по СМЕ още, че към датата на приключване на устните състезания пред РС-Варна /10.04.2023 г./ възстановителният процес все още не е приключил. Предстои оперативна интервенция за отстраняване на синтезната конструкция от бедрената кост, което предполага последващи рехабилитационни процедури и оценка на движенията. Относно остатъчните нарушения, свързани с черепно мозъчната травма, които имат особеностите на такива с трайно задържащ се характер, не би могло да се предположи пълно самостоятелно възстановяване, като както отклоненията в зрението, така и паметовите и говорните нарушения подлежат на периодично проследяване и обсъждане на възможности за лечение.

Установява се, че процесните травми са възпрепятствали самостоятелното обслужване на пострадалия поне два-три месеца след изписването от лечебното заведение. През този период ищецът се е нуждаел от чужда помощ и използване на допълнителни помощни средства при придвижването му за физиологичните и хигиенни нужди. Според медицинската документация възможност за самостоятелни движения са регистрирани след проведеното рехабилитационно и физиолечение през м.януари 2022 г.

От момента на травмата 09.09.2021 г. до настоящия момент ищецът не е осъществявал трудова дейност. Състоянието му е определено чрез експертно решение на ТЕЛК № 91816/08.11.2022 г. /л. 261/ като 97% трайно намалена работоспособност за срок от 2 години. Следващото освидетелстване на ищеца е насрочено за 01.11.2024 г.

В о.с.з. вещото лице поддържа заключението си и допълва, че към настоящия момент на ищеца му е необходима чужда помощ в напомняне за периодичен прием на лекарства, доколкото същият не е в състояние сам да обслужва потребността си от обслужващо лечение. Майка му е била тази, която му е давала съответните лекарства. Ищецът не можел да състави цяло изречение, не можел да назове някои думи. Металната остеосинтеза все още е била в бедрената кост на ищеца, която подлежала на екстракция, но вещото лице набляга на това, че след това на ищеца му предстои задължителен курс по рехабилитация, която е от съществено значение във възстановителния процес, но не може да отговори колкото време ще продължи това. Сочи, че се наблюдават ограничения в определени движения – в завъртане на долния десен крайник; в изпъването му; в клякането; в ходенето и изкачването на стъпала. Опасността за живота на ищеца е отминала единствено и благодарение само на първоначалната лекарска помощ. Поддържа още, че периодично следва да се проследяват нарушенията на паметта и зрението, за да се види дали изобщо има някаква възможност за възстановяване. След инцидента ищецът с двете очи не можел да осигури образ, а виждал само отделни сенки, тъй като имало отклонение в самата очна ябълка.

От представените, при условията на чл. 147 от ГПК, писмени документи на л. 286 и л. 287 е видно, че ищецът продължава да провежда лечебни курсове към 03.02.2023 г., като обективното му състояние се характеризира с ограничени и болезнени движения в областта на тазобедрената става. Активните движения за десен долен крайник са с намалена сила. Невъзможно е ищецът да кляка. Наблюдава се диплопия /едновременното възприемане на две изображения на един обект, които могат да бъдат отместени хоризонтално, вертикално или диагонално едно спрямо друго/ при поглед надясно, както и дивергентен страбизъм /кривогледство/ и намалено зрение в дясното око.

По делото са ангажирани и гласни доказателства чрез разпита на водените от двете страни свидетели.

В показанията си свид. Й. Д. К. сочи, че е майка на ищеца и че е разбрала за злополуката още на същия ден – 09.09.2021 г., в резултат на което със съпруга ѝ посетили болничното заведение в гр. С., в което синът им бил настанен. Соци, че на сутринта на 10.09.2021 г. сестрите в болничното заведение казали, че състоянието на ищеца е критично, поради което да очакват най-лошото, като му давали 2% възможност да оцелее. Свид. К. успяла да види ищеца. Последният не бил в съзнание. Целият бил в кръв. Около 20 дни бил в кома и не можел да комуникира с никой. След като се събудил ищецът не разпознавал свид. К. – наричал я е „госпожо“. Ищецът не можел да говори смислено. Свид. К. около 7-8 дена е била с ищеца в болничната стая и обслужвала потребностите на същия. След изписването на ищеца последният около 4-5 месеца бил на легло. Свид. К. е била тази, която отново е обслужвала базовите потребности на ищеца от храна, лекарства, дрехи, включително му е сменяла и памперсите. Впоследствие ищецът започнал да се придвижва с инвалидна количка. Това продължило около 3-4 месеца. Впоследствие постепенно започнал да се придвижва с патерици. Ищецът обаче се нуждаел от помощта на свид. К., включително последната е викала и съседите да ѝ помагат, тъй като живеели в къща на втория етаж. С лявата си ръка ищецът не можел да вдига тежко повече от 5-6 килограма. Не виждал добре с дясното си око. Виждал замъглено. Преди инцидента е нямал проблеми със зрението. Лекарите били казали, че до края на живота му ще е така с дясното око. Като стоял повече от 20 минути седнал или прав получавал болки на таза и/или на десния крак. Към настоящия момент накуцвал и имал болки при ходене. Железата още били поставени в бедрената кост, тъй като същата не е напълно зараснала. Когато изписали ищеца от болницата, същият имал затруднение в говора. Отделно, не е разпознал своите родители. Последните не разбирали въобще ищецът какво им говори. Това продължило около 8-9 месеца, като и сега имало думи, които бавно ги изричал и ги изговарял на прекъсване.

В показанията си свид. Г. Т. Г. сочи, че си спомня за инцидента, доколкото е работил за ответника и именно той е бил този, който заедно с друг от работниците – И. по нареждане на П. – шефът, е участвал при рязането на железните решетки, по които е ходил ищецът при изнасянето на хладилника. Самият ищец не е участвал при рязането на решетките и не е знаел, че същите са компроментирани. Решетките били нарязани от свид. Г. и И., след това поставени отново от същите по нареждане на П.-шефа, тъй като е имало една стая, която ищецът, В. и М. е следвало да освободят от вещите, които се намирили в нея.

В показанията си свид. М. И. Б. сочи, че е бил колега с ищеца при ответното дружество. Спомня си за злополуката. Свид. Б., В. и ищецът изнасяли от стаята кашони, които били пълни с буркани по процесната метална площадка, изградена от последователно заварени метални платна 1м/1м, част от съществуваща метална конструкция за достъп до сградата, които метални платна по-рано били изрязани и поставени обратно от свид. Г. и И.. Най-накрая останал хладилникът. Ищецът и В. се заели с изнасянето му, като ищецът бил отпред, а В. отзад. Свид. Б. не е забелязал по решетките да е имало никакви следи от заварки или от рязане, но всички знаели, че те са изрязани и за това предупредил Р. и В. да внимават, но точно в този момент една от металните платна се изместила и ищецът паднал на земята.

В показанията си свид. В. В. Т. сочи, че с ищеца са участвали при разглобяване на метални конструкции, включващи скеле с метални решетки. Началниците били разпоредили на свид. Т., свид. Б. и ищеца да изнасят обзавеждането от лабораторията. Първо са изнесли кашоните с буркани, като са направили няколко курса през металната конструкция. Металните платна не били разместени – били по местата си. Накрая е останал хладилникът и при неговото изнасяне е станала злополуката. Свид. Т. сочи, че почти всеки ден са имали инструктаж да внимават, но не си спомня в деня на злополуката да им е казано нещо

специфично за това скеле, включително да внимават, заради това че решетките са изрязани и поставени обратно. Сочи, че нито той, нито Р. е участвал при демонтажа на металната конструкция, от която последният е паднал.

При така изложената фактическа обстановка съдът достига до следните **правни изводи**:

Имуществената отговорност на работодателя за обезвреда възниква независимо от обстоятелството дали той самият, негов орган или друг негов работник или служител е виновен за увреждането – арг. чл. 200, ал. 2 КТ. В този смисъл отговорността на работодателя по чл. 200, ал. 1 КТ е обективна – още гаранционно-обезпечителна, поради което дори и при виновно поведение от страна на пострадалия – при небрежност, работодателят следва да го обезвреди. Би отпаднала работодателската имуществена отговорност само при умишлено самонараняване, но не и при действие на самонадеяност /т. нар. съзнавана непредпазливост/. Дори и при съпричиняване на вредоносния резултат при тази форма на вината /в чл. 201, ал. 2 КТ е използван термина „груба небрежност“/ отговорността на работодателя може само да бъде намалена.

За да бъде ангажирана обективната договорна отговорност на ответника, ищецът следва да установи в условията на пълно и главно доказване кумулативното наличие на следните елементи от фактическия състав на предявения осъдителен иск: 1./ наличието на валидно учредено трудово правоотношение между него и ответника; 2./ че процесният инцидент е настъпил по повод или във връзка с прстиране на работна сила в полза на ответника-работодател; 3./ вида, характера, степента, интензитета и продължителността на възстановяване на твърдените неимуществени вреди, както и негативните психически и емоционални преживявания; 4./ причинно-следствената връзка между процесния инцидент и претърпените неимуществени вреди.

Ответникът следва да проведе насрещно доказване по тези факти, както и да докаже по несъмнен начин своите дилаторни и перемпторни възражения и твърдения, включително и това за съпричиняване, а при установяване на горните факти от ищеца – че е удовлетворил вземанията на последния.

По делото не се спори, а и от доказателствената съвкупност по категоричен начин се установява, че е налице валидно учредена трудовоправна връзка между ищеца и ответника; че по време на действие на договора ищецът на 09.09.2021 г. около 13:30 ч. в с. Г. М., заедно с друг служител при ответното дружество, се придвижвали по металната площадка, докато изнасяли хладилник от обекта, като при преминаването им една от решетките под краката на ищеца поддала, като се отместила от мястото, на което била поставена, вследствие на което се образувала дупка в конструкцията, през която ищецът паднал върху бетонната основа, намираща се под конструкцията от 7,30м височина, който инцидент е деклариран от ответника и признат от НОИ като трудова злополука.

По несъмнен начин се установи от експертното заключение по назначената СМЕ, което съдът кредитира като компетентно изготвено, ясно, пълно, обективно и неоспорено от страните, и наличието на причинно-следствената връзка между процесния инцидент и претърпените от ищеца травматични увреждания.

Основният спор между страните, който е поставен за разрешаване пред настоящия съдебен състав е досежно размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди, с оглед вида, характера, степента, интензитета и периода на възстановяване на претърпените от ищите травматични увреждания, негативни емоционални и психически преживявания и инвокираното възражение за съпричиняване по чл. 201, ал. 2 от КТ, както и другите конкретни данни по делото.

Тъй като обезщетението за неимуществени вреди е заместващо, а не компенсаторно, законодателят е предвидил в чл. 52 от ЗЗД правната възможност на съда по справедливост

да определи замястващата парична престация, която работодателят дължи на работника, като обезщетение за изживените болки и страдания, които са закономерна последица от настъпилата трудова злополука. Справедливото обезщетяване, каквото изисква чл. 52 от ЗЗД, на всички неимуществени вреди, означава съдът да определи точен паричен еквивалент на болките и страданията, на трайните поражения върху физическата цялост и здраве на пострадалото лице във всеки отделен случай конкретно, а не по общи критерии. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на съда по същество на конкретни обстоятелства от обективната действителност. Такива обективни обстоятелства при телесните увреждания могат да бъдат характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и др. - в този смисъл е задължителната тълкувателна практика на ВС, обективирана в ППВС № 4 от 1968 г. на Пленума на ВС.

Моралните вреди са индивидуално определими и паричното обезщетение за тях следва да съответства на необходимото за преодоляването им. Не е проява на справедливост, а е в дисхармония със справедливостта определяне на парично обезщетение по-голямо от необходимото за обезщетяване на претърпените вреди, като се обсъдят всички наведени доводи и обстоятелства, обосноваващи по-нисък размер на обезщетението. Обезщетението не следва да бъде източник на неоснователно обогатяване. При определяне на дължимото обезщетение следва да се държи сметка и за обществените представи за справедливост в аспект на съществуващите общественно-икономически условия на живот.

Предвид конкретните данни по делото, настоящият съдебен състав при определяне размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди взе предвид следните обстоятелства, а именно:

I. Вида на телесните повреди, който се установява от експертното заключение по назначената СМЕ, а именно тежка по смисъла на чл. 128, ал. 2 от НК, изразяваща се *постоянно общо разстройство на здравето опасно за живота* и средна по смисъла на чл. 129, ал. 2 от НК - *трайни затруднения в движението на десния долен крайник и левия горен крайник*;

II. Характера на съвкупността от телесни повреди – фрактура на черепни кости, ангажиращи покрива базата и лицевия отдел в дясно; кръвоизлив под съдовата мозъчна обвивка; контузия на мозъчното вещество; кръвоизлив в костните кухини на черепните кости; контузия на бял дроб в дясно; фрактура на дясно бедро и фрактура на лява гривнена става;

III. Интензитетът на уврежданията по тялото на ищеца – черепно-мозъчната травма, обединяваща по-голямата част от наличните увреждания, а именно фрактура на черепни и лицеви кости, кръвоизлив под мозъчните обвивки и контузия на мозъка са обусловили *продължително коматозно състояние* и са наложили възстановяване и поддържане за определен период от време на основни жизнени функции. Опасността за живота е преодоляна в случая чрез активна медицинска дейност в условията на клиника по реанимация и интензивно лечение. Към преодолените животозастрашаващи състояние в случая може да се разгледа и контузията на белия дроб. Във връзка с черепно-мозъчната травма *към настоящия момент са налични остатъчни нарушения*, свързани със затруднения в зрението на дясното око, паметта и говора на ищеца. Възстановяването на нормалната структура на бедрената кост е с помощта на оперативна интервенция и остеосинтезни материали, които към настоящия момент все още не са отстранени. Към настоящия момент може да се счита, че функцията на лявата гривнена става е възстановена в пълен обем. *Коматозното състояние при ищеца е регистрирано непосредствено след инцидента и е продължило относително дълъг период от време в условията на активно болнично лечение.* Съгласно медицинската документация опасността за живота на ищеца във

връзка с това състояние е била преодоляна едва към 27.09.2021 г. При ищеца е извършено комплексно продължително лечение в болнично заведение до 12.10.2021 г., през който период са възстановени жизненоважни функции, изведен е от коматозното състояние и е извършена оперативна интервенция с налагане на метална остеосинтеза на фрактурната бедрена кост. До времето на оперативната интервенция, за преодоляване на усложнения, десният долен крайник е поддържан в специфично състояние /ескстензия/ за поддържане на относително нормално анатомично положение на фрактурираните фрагменти. За фрактурата на гривнената става е провеждано консервативно лечение – гипсова имобилизация, наложен непосредствено след диагностицирането ѝ. След инцидента ищецът с двете очи не може да осигури образ, а вижда само отделни сенки, вследствие отклонение в самата очна ябълка;

IV. Периодът на възстановяване на процесните травми – във връзка с черепно-мозъчната травма към настоящия момент са все още налични нарушения, свързани със затруднения в зрението на дясното око, като периодично следва да се проследяват нарушенията на паметта и зрението, за да се види дали изобщо има някаква възможност за възстановяване; около 4-6 месеца на фрактурата на бедрената кост, при отчитане на факта, че към настоящия момент поставените остеосинтезни материали предстои да бъдат отстранени с оперативна интервенция и след това ищецът следва активно да посещава курс по рехабилитация, която е от съществено значение, а към настоящия момент активните движения за десния долен крайник са с намалена сила, включително ищецът изпитва болка при сядане или стоене прав, като не може да кляка и накуцва при ходене; около 2-3 месеца на фрактурата на лявата гривнена става, при отчитане на обстоятелството, че към настоящия момент инцидентно при натоварване на левия горен крайник има поява на болка.

V. Съдът съобрази и факта, че ищецът няма отпаднали сетивни и моторни функции, все пак движи крайниците си, макар и не в пълен обем. Травмите са наложили хирургично лечение, наред с медикаментозно такова.

На основание чл. 172 от ГПК, доколкото разпитаната свид. Й. Д. К. е майка на ищеца, съдът преценява достоверността на показанията ѝ с оглед на всички други данни по делото, като се има предвид възможната нейна заинтересованост от изхода на делото. След съвкупния анализ на показанията ѝ с останалите писмени и експертни доказателства, съдът достигна до извода, че показанията на същата са логични, последователни, вътрешнонепротиворечиви, пълни и взаимно допълващи се, включително и непосредствени, доколкото свид. К. е възприела пряко последиците от злополуката върху здравето на ищеца, поради което съдът при определяне размера на обезщетението съобрази и следното:

VI. Около 4-5 месеца ищецът бил на легло. Свид. К. е била тази, която е обслужвала базовите потребности на ищеца от храна, лекарства, дрехи, включително му е сменяла и памперсите. Впоследствие ищецът започнал да се придвижва с инвалидна количка. Това продължило около 3-4 месеца. Впоследствие постепенно започнал да се придвижва с патерици. Ищецът обаче се нуждаел от помощта на свид. К., включително последната е викала и съседите да ѝ помагат, тъй като живеели в къща на втория етаж и на ищеца му било трудно да изкачва стъпалата. Към настоящия момент накуцвал и имал болки при ходене. Когато изписали ищеца от болницата, същият имал затруднение в говора. Отделно, не е разпознал своите родители. Последните не разбирали въобще ищецът какво им говори. Това продължило около 8-9 месеца, като и сега имало думи, които бавно изричал и ги изговарял на прекъсване.

VII. Съдът съобрази и годините на пострадалия – 21 г. /19 г. към датата на инцидента/, като младата възраст обуславя по-висок праг на търпимост към физическите болки и страдания, но по-доброто общо физическо здраве е от особена важност на тези години за работоспособен млад човек, който е зареден с хъс, енергия и позитивизъм за живота.

VIII. Съдът съобрази обстоятелството, че в обозримо бъдеще не е възможно ищецът

да полага нито физически, нито интелектуален труд, доколкото е инвалидизиран с трайно намалена работоспособност 97%. От показанията на свид. К. се установява, че дълго време е било необходимо отново да се учи да ходи, да говори, да се обслужва, че паметта му, способността му да общува, да се придвижва навън, да извършва ежедневните си дейности, да чете и пише не са напълно възстановени и няма яснота дали изобщо ще могат да бъдат напълно възстановени. Т.е. увреждането е довело до промяна в начина му на живот и качеството му – от здрав физически и млад в активна работоспособна възраст, той се превърнал в такъв, който трябва да изостави свои любими занимания, доколкото не може да участва нормално в грижите за дома и семейството и да работи работа, каквато желае.

IX. Следва да бъде взето предвид, че поради младата възраст на пострадалия дългата принудителна изолация, наред с физическия дискомфорт, е била източник на много негативни психически и емоционални преживявания.

X. И не на последно място според настоящия съдебен състав при определяне размера на обезщетението следва да се отчете, че ищецът е в по-лошо положение от близките на загинали при трудова злополука работници, на които се присъжда обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на работника, доколкото ищецът търпи и ще търпи пожизнено големи телесни и душевни мъки.

XI. При определяне размера на обезщетението съдът се съобрази и с обществено – икономическата конюнктура в страната към 09.09.2021 г., чието отражение са минималната работна заплата, която остава един от важните инстР.ти за влияние в политиката по доходи, но нейното повишаване среща все по-засилен отпор от страна на работодателските организации; нарастването на БВП; повишаване на потреблението на домакинствата; повишаващата се инфлация и т. н.

При съобразяване с посочените критерии, от една страна, и лошата прогноза за здравето и живота на ищеца, от друга страна, съдът намира, че пълният размер на обезщетението за претърпени неимуществени вреди е **220 000.00 лева**, като за разликата до предявените 300 000.00 лева, искът следва да се отхвърли като неоснователен.

Относно възражението за съпричиняване по чл. 201, ал. 1 от КТ вр. чл. 51, ал. 2 от ЗЗД:

Възражението за съпричиняване не е волеизявление, с което се упражнява потестативно право, а е твърдение за факт. Намаляване на отговорността на работодателя може да има само при съпричиняване при допусната груба небрежност. Изводът за наличие на съпричиняване от страна на пострадалия работник следва да се основава на доказани по безсъмнен начин факти, установяващи, че работникът не е проявил елементарно старание и внимание, че е пренебрегнал основни технологични правила и правила за безопасност, че не е положил грижа, каквато и най-небрежният би положил в подобна обстановка. Изводът за съпричиняване от страна на работника не може да почива на предположения, нито може да се обоснове само с допуснати от него нарушения на правилата за безопасност - работникът е допуснал груба небрежност само в случаите, когато поведението му съставлява тежко нарушаване на задължението да положи дължимата грижа при изпълнение на работата и това нарушение е в пряка причинно-следствена връзка с настъпилите травматични увреждания /Решение № 94 от 29.05.2019 г. на ВКС по гр. д. № 2649/2018 г., IV г. о., ГК/. Не всяко нарушение на правилата на безопасността на труда мотивира приложението на чл. 201, ал. 2 от КТ, а само подчертано субективното отношение на пострадалия, довели до осъществяване на грубата небрежност от негова страна като елемент от неговото виновно действие /Решение № 1429 от 10.11.1993 г. по гр. д. № 86/93 г., IV г. о./.

В конкретния случай ответникът твърди, че при пренасянето на хладилника по металната конструкция, състояща се от скеле и метални решетки, ищецът не е спазил правилата за безопасни условия на труд и инструкциите на работодателя му. Ищецът бил

невнимателен при пренасянето на хладилника по указания маршрут върху металните решетки, при положение че той самият е участвал в изграждането на подобни скелета и пренасянето на различни материали и обзавеждане от процесната сграда, поради което се твърди, че е налице противоправно поведение и от страна на увреденото лице, доколкото е нарушена трудовата дисциплина.

От показанията на свид. Г. Г., свид. М. Б. и свид. В. Т., които съдът кредитира като последователни, логични и взаимнодопълващи се, се установява, че ищецът не е участвал при рязането на металните решетки от скелето и обратното им поставяне. Последният не е бил предупреден и инструктиран за това, че металните решетки са компроментирани. Напротив, същият в съответствие със съдържанието на трудовия договор е изпълнил указанията на прекия си началник да изнесе вещите от лабораторията посредством металната конструкция, състояща се от скеле и изрязаните и поставени наново метални платна. При тези факти по делото от обективна страна е без значение дали ищецът е бил участвал в изграждането на подобни конструкции и пренасянето на различни материали и обзавеждане от процесната сграда, след като причината за падането не е в проявеното от него невнимание, а в това че металните решетки, съставлящи скелето, върху които се придвижвал ищецът при изнасянето на хладилника, са били компроментирани, доколкото били изрязани от свид. Г. и друг работник на ответника и то в изпълнение на нареждане на самия работодател и след това поставени отново на местата им, без да бъдат скрепени здраво и по начин, осигуряващ здравословните и безопасни условия на труда. Поведението на ищеца не може да се квалифицира като „груба небрежност“, а като проява на елементарна непредпазливост, което обуславя извода за липса на съпричиняване от страна на увреденото лице, поради което претендирания размер не следва да се намали.

За пълнота на изложението следва да се посочи още, че от показанията на свид. Г., свид. Б. и свид. Т. се констатира, че металните решетки са изрязани и впоследствие поставени наново по нареждане на П., за който се сочи, че бил шефът на ищеца. Задължението на работодателя да осигури безопасни и здравословни условия за изпълнение на трудовите задължения от страна на работниците или служителите, не се изчерпва само с осигуряване на такива в началото на изпълнението на задълженията, а включва и задължението му да поддържа съществуването им през цялото време на изпълняването на работата. Последното се реализира и чрез осъществяване задължението на работодателя за контрол за изпълнението на трудовите задължения на работниците или служителите, свързани с осигуряването на безопасни и здравословни условия на труд, като при установяването на такива да предприеме мерки, включително и дисциплинарни за отстраняването на тези нарушения. Когато работодателят не предприеме такива мерки, при наличието на постоянна практика, нарушаваща правилата за безопасна работа, при настъпила вследствие на това трудова злополука не се прилагат правилата на грубата небрежност по чл. 201, ал. 2 от КТ /Решение № 268 от 25.03.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1030/2020 г., IV г. о./ Т.е., дори да се приеме, че ищецът е загубил равновесието си, тъй като не е внимавал, което е в разрез с трудовата дисциплина, то възражението на ответника е неоснователно, доколкото по делото се установи, че самият работодател е разпоредил изрязването на металните платна, по които работниците изнасяли вещите от лабораторията и поставянето им наново на същите места, без да е осигурил защитни приспособления с подходяща конфигурация и достатъчна якост, като след това ищецът не е бил инструктиран по надлежния ред да внимава при ползване на компроментирана метална конструкция.

Крайният извод на съда е за основателност на исквете за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 220 000.00 лева.

Основателността на главното вземане обуславя дължимостта на акцесорното за обезщетение за забава съизмеримо със законната лихва, считано от датата на деликта – 09.09.2021 г. по арг. от чл. 84, ал. 2 от ЗЗД.

Относно съдебно-деловодните разноски:

При този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 3 от ЗАДв, в полза на Адвокатско дружество „Ч., П. и И., БУЛСТАТ * следва да се присъди адвокатско възнаграждение съразмерно с уважената част от исковата претенция, чийто размер възлиза на 16 140.00 лева с ДДС, определен от съда с оглед действителната фактическа и правна сложност на делото и обема на оказаното професионално съдействие, в минимален размер съобразно чл. 7, ал. 2, т. 5 вр. § 2а от ДР на Наредба за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК в полза на ответната страна следва да се присъдят сторените съдебно-деловодни разноски съразмерно с отхвърлената част от иска, чийто общ размер възлиза на 2 026.67 лева, представляваща адвокатски хонорар, като възражението за прекомерност е несъстоятелно, имайки предвид обстоятелството, че договореният хонорар в размер от 7 600.00 лева е дори под законоустановения минимум по чл. 7, ал. 2, т. 5 от горепосочената наредба.

На основание чл. 78, ал. 6 от ГПК, в полза на съдебната власт по сметка на РС-Варна следва да се присъди сумата в общ размер от 9 166.67 лева, представляваща съдебно-деловодни разноски, от които: 366.67 лева – депозит за вещо лице по СМЕ и 8 800.00 лева – държавна такса.

Водим от изложените мотиви, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл. 200, ал. 1 от КТ, "С. П." ООД, ЕИК * **ДА ЗАПЛАТИ** в полза на Р. П. М., ЕГН ***** сумата в размер от **220 000.00 лева /двеста и двадесет хиляди лева/**, представляваща парично обезщетение за претърпени от ищеца *неимуществени вреди*, изразяващи се в телесни увреждания, негативни емоционални и психически преживявания, болки и страдания, вследствие на трудова злополука, настъпила на 09.09.2021 г. в с. Г. М., обл. С., **ведно** с обезщетението за забава съизмеримо със законната лихва, считано от датата на настъпване на злополуката – 09.09.2021 г. до окончателното погасяване на задължението, **КАТО**

ОТХВЪРЛЯ предявения от Р. П. М., ЕГН ***** против "С. П." ООД, ЕИК * осъдителен иск с правна квалификация по чл. 200, ал. 1 от КЗ за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата в размер от **80 000.00 лева /осемдесет хиляди лева/**, представляваща разликата над уважения размер от 220 000.00 лева до предявения размер от 300 000.00 лева, съставляваща парично обезщетение за претърпени от ищеца *неимуществени вреди*, изразяващи се в телесни увреждания, негативни емоционални и психически преживявания, болки и страдания, вследствие на трудова злополука, настъпила на 09.09.2021 г. в с. Г. М., обл. С., **ведно** с обезщетението за забава съизмеримо със законната лихва, считано от датата на възникване на злополуката – 09.09.2021 г. до окончателното погасяване на задължението.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 от ЗАДв, "С. П." ООД, ЕИК * **ДА ЗАПЛАТИ** в полза на Адвокатско дружество „Ч., П. и И., БУЛСТАТ * сумата в размер от **16 140.00 лева с ДДС /шестнадесет хиляди сто и четиридесет лева/**, представляваща хонорар за един адвокат, **ведно** с ДДС.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, Р. П. М., ЕГН ***** **ДА ЗАПЛАТИ** в полза на "С. П." ООД, ЕИК * сумата в общ размер от **2 026.67 лева** /две хиляди двадесет и шест лева и шестдесет и седем стотинки/, представляваща хонорар за един адвокат.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК, "С. П." ООД, ЕИК * **ДА ЗАПЛАТИ** в полза на съдебната власт по сметка на РС-Варна сумата в общ размер от **9 166.67 лева** /девет хиляди сто шестдесет и шест лева и шестдесет и седем стотинки/, представляваща съдебно-деловодни разноси, от които: 366.67 лева – депозит за вещо лице по СМЕ и 8 800.00 лева – държавна такса.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд – Варна в двуседмичен срок от съобщението.

Препис от решението да се връчи на страните по арг. от чл. 7, ал. 2 от ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____